

Список використаних джерел

1. Володько В. М. Основні компоненти загальнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя /В. М. Володько [Електронний ресурс]. – URL: 14.07.2014 http://esteticamente.ru/portal/soc_gum/pspo/2001_3_1/doc_pdf/volodko.pdf, вільний.
2. Концепція інтелектуального розвитку дорослих у віртуальному освітньому просторі // Технології розвитку інтелекту. – 2012. – Т1.–No 3 [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.newlearning.org.ua/content/konceptsiya-intelektualnogo-rozvitku-doroslih-u-virtualnomu-osvitnomu-prostoru>, вільний
3. Чайка В. М. Основи дидактики / В. М. Чайка. – К.: Академвидав, 2011. – 240 с.
4. Янкович О. І. Формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя в процесі вивчення педагогічних дисциплін /О. І. Янкович //Формування професійної культури вчителя в контексті інтеграції України в європейський освітній простір: матеріали регіон. наук.-практ. семінару, 22-23 трав. 2007 р. /За ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль: ТНПУ, 2007. – 237с.

УДК 373.24.011.33:316.628-053.4

ОСТОЛОШ К.І,
ІВАНОВА В.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО НАВЧАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

До теперішнього часу проведено велику кількість психологічних досліджень, присвячених виявленню особливостей мотивації і способів формування в різні вікові періоди. Однак до сих пір в науці є чимало розбіжностей і протиріч в характеристиці мотивації, що може бути пояснено складністю самого явища.

На наш погляд, найбільш точним, повним і визнаним в науці є розуміння мотивації як системи внутрішніх детермінант поведінки людини (потреб, інтересів, мотивів, емоцій та ін.), пов'язаних зі структурою особистості (В. Г. Асєєв, А. Г. Маслоу, О. М. Леонтєв, А. К. Маркова та ін.).

Згідно з цією точкою зору в діяльності людини виділяється особливий компонент – мотиваційний, що визначає виникнення, напрямок, способи здійснення і результат конкретних форм діяльності.

Розвиток мотиву в старшому дошкільному віці буде розглядатися нами в контексті мотиваційної готовності дітей до шкільного навчання, як системоутворюючий елемент соціально-психологічної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі, що забезпечує рівні можливості особистості в здобутті якісної освіти, що відповідає актуальним потребам сучасного суспільства.

Виділення мотиваційного компонента готовності до навчання має свою специфіку, пов'язану з віковими особливостями мотиваційно-потребової сфери дошкільнят. Старший дошкільний вік є сензитивним періодом у розвитку і виникненні ієрархії мотивів (Л. І. Божович, О. М. Леонтєв та ін.). Однак в цьому віці навчальна діяльність і її мотиви не сформовані, ієрархія мотивів ще досить ситуативна.

До провідних мотивів можна віднести соціальні мотиви: потреба визнання, отримання схвалення з боку дорослих і однолітків, в самоствердженні, спілкуванні і «широкій» пізнавальній мотивації (М. Р. Гінзбург, Н. С. Денисенкова, Я. З. Неверович та ін.). На думку дослідників, значного рівня розвитку в старшому дошкільному віці досягають саме пізнавальні мотиви, які, проявляючись в інтересі, можуть ставати самостійними мотивами дій дитини, що направляють її поведінку і активність. Формування мотивів стає можливим при створенні педагогами спеціальних умов, що забезпечують мотивацію дій дітей.

Серед найбільш важливих умов дослідниками виділяються:

1. Опора на значущі відносини, потреби особистості, провідні мотиви. 2. Близький значущий результат. 3. Демократичний стиль спілкування дорослого з дітьми. 4. Організація діяльності дітей у малих групах.

При дотриманні цих умов комплексним результатом особистісного розвитку старшого дошкільника є сформована до кінця цього періоду «внутрішня позиція школяра» (Л.І. Божович), яка складає основу і передумову формування у дитини багатьох психологічних особливостей, необхідних для успішного навчання в школі [4].

Таким чином, «внутрішня позиція школяра» - це деяка функціональна система, що виникає на рубежі дошкільного і молодшого шкільного віку.

Індикаторами мотиваційної готовності буде така ієрархія мотивів, в якій домінуюче становище займають соціальні і навчально-пізнавальні мотиви. Згідно з дослідженнями, проведеними під керівництвом О. М. Леонт'єва та А. В. Запорожця, формування пізнавальної діяльності починається саме в дошкільному віці [1].

Однією з характерних для людини є пізнавальна потреба, що виявляється в пізнавальних інтересах, які можуть бути ситуативними, випадковими або тривалими, стійкими. (Н. І. Ганашенко, В. С. Юркевич та ін.).

М. І. Лісіна визначає пізнавальну активність як стан готовності до пізнавальної діяльності, що передуює діяльності, породжує її [2].

Розумова активність властива кожній здоровій дитині, вона багато в чому виражає природно-обумовлену потребу в розумових враженнях і зусиллях. На нашу думку, поняття «пізнавальна активність» пов'язане з поняттям «розумова активність». У дошкільному віці вона виступає у вигляді цікавості і є підставою, передумовою і необхідною умовою для розвитку розумової самостійності дитини.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що пізнавальний інтерес є однією з умов виникнення пізнавальної діяльності (Б. Г. Анан'єв, Ю. К. Бабанський, Л. І. Божович, В. Г. Іванов, Г. С. Костюк, Т. А. Шамова, Г. І. Щукіна, А. В. Усова та інші). Пізнавальний інтерес та активність пов'язані з основною фундаментальною діяльністю – з навчанням, з пізнавальною діяльністю, яка має великий вплив на розвиток дітей.

Ми приймаємо точку зору вчених (Л. І. Божович, О. М. Леонт'єв, Н. Г. Морозов та ін.) в розумінні пізнавального інтересу як мотиву, який спонукає до пізнання навколишнього. Розвиток пізнавального інтересу передбачає становлення таких компонентів особистості, як стійкість, зміна характеру і

спрямованості знань, зміна способів засвоєння знань, зміна пізнавальної активності і самостійності (Л. М. Маневцова). У структурі пізнавального інтересу виділяють емоційний, інтелектуальний і вольовий компоненти [4].

Розкриваючи психологічну природу цікавості, дослідники підкреслюють, що прагнення дошкільнят до отримання нових вражень є тією необхідною основою, на якій зароджується і розвивається цікавість і допитливість.

У допитливості дітей проявляється схильність до осягнення суті предметів і явищ, їх зв'язків і взаємин [2].

У дослідженнях Н. С. Денісенкова було показано, що найбільш сприятливі умови для розвитку пізнавальних мотивів у навчанні старших дошкільників виникають при поєднанні ігрових та пізнавальних мотивів. Ефективно така побудова навчання, при якому вирішення пізнавального завдання є неодмінною умовою для наступного вирішення ігрової або практичної задачі.

Іншими словами, мова йде про управління мотиваційною стороною діяльності дошкільнят, що забезпечує формування мотиваційної готовності дітей до шкільного навчання.

Таким чином, дошкільне дитинство з його сензитивністю, відкритістю в пізнанні світу є базою для формування у маленької людини мотиваційної готовності до навчання.

Список використаних джерел

1. Леонтьев А. Н. Психическое развитие ребёнка в дошкольном возрасте /А. Н. Леонтьев // Вопросы психологии ребёнка дошкольного возраста. – М.; Л., 1948. – С. 4 – 15.
2. Эльконин Д. Б. Развитие личности ребёнка дошкольника / Д. Б. Эльконин // Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1989. – С. 142 – 176.
3. Коломинский Я. Л. Психология педагогического взаимодействия: учеб. пособ. /Я. Л. Коломинский, Н. М. Плескачёва, И. И. Заяц, О. А. Митрахович/ под ред. Я. Л. Коломинского. – СПб.: Речь, 2007. – 240 с.
4. Божович Л. И. Проблемы формирования личности. Избранные психологические труды / Л. И. Божович / под ред. Д. И. Фельдштейна. М., 1995. – 349с.
5. Маслоу А. Г. Мотивация и личность / А. Г. Маслоу. – СПб.: Евразия, 1999. – 479с.

УДК 378.1

ПАВКО А.І.
КУРИЛО Л.Ф.

Національна академія управління, м.Київ, Україна

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ЯК ОБ'ЄКТ НОВІТНІХ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Багатоманітний історико-педагогічний досвід минулого, сучасна практика підготовки вчителів в структурі класичних і галузевих університетів України свідчить про те, що університетська педагогічна освіта була і залишається важливою складовою освітньої галузі, одним з визначальних чинників формування стратегічних тенденцій і перспективних напрямів розвитку системи вищої освіти в Україні в цілому [7, с.4]. На слушну думку вітчизняних дослідників, проблемні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>